

3. Nespecifické výukové problémy

= problémy spojené se školním výkonem a školní úspěšností

Důležitost školního výkonu pro:

- rodiče – „kvalita“ dítěte, sebeobraz rodiče
- dítě – vytváření sebeobrazu a sebehodnoty
- učitele – „kvalita“ učitele, profesní úspěch

Ukazatele školní úspěšnosti:

- prospěch
- motivace a vztah k učení – může být příčinou i následkem výukových problémů
- subjektivní pocit školní úspěšnosti

Rodina jako zdroj školních problémů:

- **odlišné sociální prostředí** – etnické či národnostní menšiny, celková sociokulturní úroveň rodiny, děti cizinců
- **požadavky na dítě ze strany rodičů a očekávání úspěšnosti** – neadekvátně vysoké či nízké požadavky, očekávání neúspěchu (rozvoj strachu ze školy u dítěte), výchovné styly rodičů (autoritativní, liberální, perfekcionista, ochranný)

Rodina jako zdroj školních problémů:

- **rodinné problémy** – aktuální problém v rodině, konflikty mezi rodiči, srovnávání sourozenců (sebenaplnující se proroctví – Golem efekt), vztahy v širší rodině
- **vztah mezi rodiči a učitelem** – negativní vztahy mezi rodinou a školou, odlišný pohled na selhávání dítěte

Škola jako zdroj výukových problémů:

- **klima školy**
- **profilace školy** - image školy
- **počet žáků ve třídě**
- **osobnost učitele** – logotrop vs. paidotrop, temperament, empatie, úzkostnost, extraverze, agresivita, vztahovačnost apod.
- **styl výuky a hodnocení dítěte** – didaktogenní působení (psychické poškozování žáka výukou), vhodné výukové metody, očekávání učitele (Pygmalion efekt vs. Golem efekt)
- **charakter učiva** – význam samostatnosti, smysluplnosti
- **příprava do školy** – samostatnost, řád

Osobnost dítěte jako zdroj školních problémů:

- **předčasný či opožděný nástup do školy** – opodstatněnost odkladu školní docházky
- **rozdíly mezi chlapci a dívkami** – výkonnost vázána na pohlaví a sociální vlivy
- **temperamentové a osobnostní charakteristiky** – introverze vs. extraverze, labilita vs. stabilita
- **motivace pro školní výkon** – příčina i důsledek

Osobnost dítěte jako zdroj školních problémů - pokračování:

- **zdravotní problémy nebo handicap dětí**
- **intelektové schopnosti**
- **přestup na vyšší stupeň, adaptace** – přestup na druhý stupeň školy, špatně zvolená škola, špatné studijní návyky